

**ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ ЛІЦЕЙ БЕЗПЕКОВОГО СПРЯМУВАННЯ
ТА НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ
МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ**

СХВАЛЕНО

Рішенням педагогічної ради
від 19 08 2024р.
протокол № 2

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ т.в.о. директора
від 19 08 2024 р.
№ 26

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ліцею на 2024-2025 навчальний рік

Івано-Франківськ 2024

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма Івано-Франківського ліцею безпекового спрямування та національно-патріотичного виховання Міністерства внутрішніх справ України (далі ліцей) розроблена на основі Типової освітньої програми для ліцеїв безпекового спрямування та національно-патріотичного виховання (наказ МВС України від 01.07.2024р. № 456) з метою забезпечення закладом єдиного комплексу освітніх компонентів, які забезпечують досягнення здобувачами освіти результатів навчання, визначених Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392, та Стандарту спеціалізованої освіти безпекового спрямування та національно-патріотичного виховання, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 27.06. 2024 р. № 449.

Освітня програма ліцею визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою;
- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти, пропонований зміст окремих предметів, логічну послідовність їх вивчення;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

2. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

2.1. Навчання за освітньою програмою ліцею можуть розпочати особи, які на момент зарахування (переведення з іншого ліцею безпекового спрямування та національно-патріотичного виховання) до ліцею досягли результатів навчання, визначених Державним стандартом, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом про базову середню освіту).

2.2. На навчання до ліцею приймаються особи визначені в пункті 8 Положення про ліцей безпекового спрямування та національно-патріотичного виховання затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09 квітня 2024 року № 420, а саме: діти військовослужбовців, поліцейських, осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, інших працівників органів сектору безпеки і оборони (зокрема звільнених з військової служби, служби цивільного захисту, служби в поліції), насамперед діти тих, що загинули (померли)

чи зникли безвісти, стали особами з інвалідністю внаслідок поранення (контузії, травми, каліцтва) під час виконання службових обов'язків, пов'язаних із їх безпосередньою участю в здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації проти України; що брали та беруть безпосередню участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації проти України; учасників бойових дій органів сектору безпеки і оборони, на підставі направлення органів сектору безпеки і оборони та придатні за станом здоров'я і закінчили 9 клас закладу загальної середньої освіти в рік вступу.

3. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ, ОРІЄНТОВНА ТРИВАЛІСТЬ І МОЖЛИВІ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ ОКРЕМИХ ПРЕДМЕТІВ, ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ ЇХ ВИВЧЕННЯ

3.1. Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 10 - х класів (сформовано для ліцеїв з українською мовою навчання) складає – 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл тижневого навчального навантаження для здобувача освіти визначено у Навчальному плані (додаток 1), який розроблено на основі першого варіанту – Типового навчального плану (таблиця 1 Типової освітньої програми) (наказ МВС України від 01.07.2024р. № 456), та містить перелік базових, вибірково-обов'язкових, профільних навчальних предметів, і курсів за вибором (спеціальних і факультативних курсів).

Навчальний план для першого курсу – 10 клас містять загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і курсів за вибором (спеціальних і факультативних курсів), які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, які вивчаються на рівні стандарту;
- профільні предмети, які вивчаються на профільному рівні («Правознавство», «Фізична культура»);
- курси за вибором, до яких належать спеціальні і факультативні курси.

Спеціальні курси разом із профільними предметами відображають специфіку конкретного профілю навчання і визначають його зміст. Вони призначені для доповнення, поглиблення змісту окремих розділів профільних (а за потреби і непрофільних) предметів, можуть містити додаткові споріднені розділи, що не

включені до навчальних програм, знайомити здобувачів освіти із галузями знань, не представленими в змісті окремих предметів, але орієнтованими на комплекс можливих професій у руслі обраного профілю навчання тощо. Тематика і зміст таких курсів можуть розроблятися вчителями і використовуватися в освітньому процесі після погодження в установленому порядку. Ліцей може також обирати відповідний курс із уже розроблених і рекомендованих/схвалених Міністерством освіти і науки України для використання у закладах загальної середньої освіти.

Спеціальні курси у навчальному плані ліцею реалізуються за рахунок додаткових годин Типового навчального плану.

Факультативні курси є засобом задоволення пізнавальних інтересів та освітніх потреб здобувачів освіти у галузях, які загалом не пов'язані з обраним профілем навчання. Факультативні курси у навчальному плані ліцею реалізуються за рахунок додаткових годин Типового навчального плану.

Відповідно до рішення педагогічної ради від 29 серпня 2024 р., Протокол № 2 збільшена кількість годин для вивчення базових предметів на рівні стандарту:

– 0,5 год. – історія України;

З блоку вибірково-обов'язкових предметів ліцеїсти 1 курсу – 10 клас обрали для вивчення курси «Інформатика» «Технології». Вивчення цих предметів буде здійснюватися протягом 10 класу по 2 год. та 1 год. відповідно на кожен предмет.

Факультативні заняття з фізики провадитимуться у класах 10 Б, 10 В, 10 Д. Факультативні заняття з української мови у 10 Г, з хімії у 10 А.

Спецкурс «Військова підготовка професійного спрямування» вивчатиме увесь перший курс.

У Ліцеї за рішенням педагогічної ради поділ класів на групи при вивченні окремих предметів (українська мова, англійська мова, фізичне виховання, інформатика) здійснюється відповідно до Додатку 2 Порядку, затвердженому наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128

Сума годин на вивчення навчальних предметів всіх освітніх галузей у навчальному плані ліцею не перевищує загальнорічну кількість навчальних годин (1330 годин), що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження здобувачів освіти. Граничне навантаження в 10 класах не перевищує встановлених норм, оскільки відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження здобувачів освіти.

Додаткове опрацювання навчальних дисциплін у другій половині дня схвалюється педагогічною радою ліцею та затверджується директором ліцею щорічно до 01 вересня поточного навчального року. Кількість часу для додаткового опрацювання для кожного навчальної групи (класу) не перевищує норми, визначені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205 (зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 року за №1111/35394) «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти» у частині виконання домашніх завдань. Графік компенсаторних занять затверджується директором ліцею після проведення діагностики залишкових результатів навчання.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ, ЗМІСТ НАВЧАЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ, ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ ЇХ ВИВЧЕННЯ

Здобуття освіти у ліцеї спрямоване на формування в ліцеїстів життєво необхідних знань, умінь і навичок щодо забезпечення розвитку військової культури; дій в умовах надзвичайних ситуацій; готовності подальшого проходження служби в секторі безпеки й оборони України; забезпечення академічної доброчесності; готовності брати відповідальність за прийняті рішення; здатності співпрацювати з іншими; дотримання здорового способу життя.

В основу обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти покладено формування загальних та ключових компетентностей та умінь, визначених ст. 12 Закону України «Про освіту», Державним стандартом. Вимоги до таких компетентностей містяться в Додатку 2.

Вимоги до компетентностей та результатів навчання ліцеїстів спеціалізованої освіти безпекового спрямування та національно-патріотичного виховання містяться в Додатку 3.

Відповідно до мети та загальних цілей, закріплених у Державному стандарті та Стандарті, визначено завдання, які має реалізувати педагог у рамках кожної освітньої галузі, зокрема: мови і літератури; суспільствознавство; математика; природознавство; технології; здоров'я і фізична культура, за якими укладено освітню програму ліцею.

Зміст кожної із зазначених освітніх галузей структурується та реалізується за навчальними предметами з урахуванням профілю навчання ліцею.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах, затверджених Міністерством освіти і науки України, тексти

яких розміщено на офіційному сайті Міністерства освіти і науки України. Перелік навчальних програм, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» та використовуватимуться в освітньому процесі зазначено в Додатку 4.

Навчальні програми предметів містять: очікувані результати навчання; пропонований зміст навчального матеріалу; реалізації в змісті предмета наскрізних змістових ліній; внесок предмета у формування ключових компетентностей (компетентнісний потенціал предмета).

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення здобувачів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес здобувачів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування світогляду. Здобувачі набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

5. РЕКОМЕНДОВАНІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку ліцеїстів.

У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою ліцею. Вибір форм організації освітнього процесу залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо). Вибір форм і методів навчання повинні забезпечувати досягнення очікуваних результатів навчання здобувачів освіти, зазначених у навчальних

програмах окремих предметів відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти та Стандарту спеціалізованої освіти безпекового спрямування та національно-патріотичного виховання.

Основною формою організації освітнього процесу в ліцеї є навчальне заняття – урок. Уроки можуть бути різних типів, спрямовані зокрема на:

- формування компетентностей;
- розвиток компетентностей;
- перевірку та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекцію основних компетентностей;
- комбіновані уроки.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відеоуроки, прес-конференції, відеоконференції, ділові ігри тощо.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватися та розширюватися у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти та Стандарту спеціалізованої освіти безпекового спрямування та національно-патріотичного виховання, окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання педагог визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Водночас в ліцеї зосереджується увага на компенсаторних заходах, мета планування та проведення яких спрямована на подолання освітніх втрат (відображено у відповідному розділі річного плану роботи закладу); виявлення зон, що потребують надолуження навчальних втрат, коригування навчального часу між темами з урахуванням виявлених освітніх втрат, забезпечення системної підтримки індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти шляхом проведення індивідуальних та групових консультацій з ліцеїстами для усунення прогалин у знаннях із предмету, розробку додаткового матеріалу для повторного опрацювання навчального матеріалу здобувачами освіти (карти опорних знань з предмета до ключових тем освітньої галузі, розробку різнорівневих завдань для перевірки рівня оволодіння ліцеїстами відомостями ключових тем, тощо). У календарно-тематичному плануванні педагоги виділяють достатню кількість навчального часу для повторення і проведення діагностування результатів навчання за попередній

рік. Спосіб діагностування залишкових результатів навчання вчителів обирає самостійно. Результати діагностування не підлягають обліку і не враховуються під час оцінювання за перший семестр. Результати діагностування педагогіки використовують для коригування календарно-тематичного плану вивчення предмета. Залежно від готовності здобувачів освіти оволодівати програмовим матеріалом учитель може розширити (збільшити) тематичний блок «Повторення (за попередній навчальний рік)» для подолання виявлених утруднень і відповідно ущільнити програмовий матеріал, який має вивчатися, або опрацювати нові тематичні блоки, але перші уроки, виділені на опрацювання теми, присвячують повторенню тих тем попереднього класу, на яких базується вивчення даної теми. Відтак, календарно-тематичний план протягом навчального року може змінюватися залежно від результатів навчального поступу ліцеїстів.

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється відповідно до «Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти», затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді і спорту України від 13 квітня 2011 р. № 329 (zareestrovano v Ministerstvi yustitsii Ukraini vid 11 travnya 2011r. za № 566/19304) та «Орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти», затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 21 серпня 2013 р. № 1222. Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів обов'язкового освітнього компонента Навчального плану. Педагогічна рада ліцею може прийняти рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента.

Оцінювання здобувачів освіти зорієнтоване на сформованість у них компетентностей і досягненні ними результатів навчання, визначених Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти та Стандартом спеціалізованої освіти безпекового спрямування та національно-патріотичного виховання.

Оцінювання відповідності результатів навчання здобувачів освіти, які завершили здобуття повної загальної середньої освіти, вимогам Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти здійснюється шляхом державної підсумкової атестації.

Оцінювання відповідності результатів навчання здобувачів освіти, які завершили здобуття повної загальної середньої освіти, вимогам Стандарту спеціалізованої освіти безпекового спрямування та національно-патріотичного виховання здійснюється шляхом проведення підсумкового оцінювання.

Механізм корегування результатів навчальних досягнень ліцеїсти (семестрових або річних) відповідає нормативним положенням закріпленим в Інструкції з ведення класного журналу 5–11 (12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, що затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06. 2008 р. № 496.

Інструменти внутрішньої системи забезпечення якості освіти ліцею визначені у положенні «Про внутрішню систему забезпечення якості освіти», яке затверджується педагогічною радою ліцею відповідно до законодавства.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок здобувачів освіти, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища ліцею;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

В рамках функціонування системи внутрішнього забезпечення якості освіти ліцею щорічно здійснюється самооцінювання якості освітньої діяльності за напрямками:

- освітнє середовище ліцею;
- система оцінювання здобувачів освіти;
- оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
- управлінські процеси ліцею.

У ліцеї п'ятиденний робочий тиждень.

Під час дії правового режиму воєнного стану тривалість навчального року, дата його початку та/або закінчення визначаються Кабінетом Міністрів України. Якщо 1 вересня припадає на вихідний день, навчальний рік розпочинається у перший за ним робочий день.

Навчальний рік в Івано-Франківському ліцеї безпекового спрямування та національно-патріотичного виховання Міністерства внутрішніх справ України згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 23.07.2024 № 841 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні» починається 2 вересня 2024 року і закінчується 30 червня 2025 року.

Освітній процес у Ліцеї організовується в межах навчального року, що розпочинається у День знань – 2 вересня, триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 30 червня наступного року з урахуванням проходження ліцеїстами літнього польового навчального табору.

Структура і тривалість навчального року, навчального тижня, навчального дня, занять, відпочинку між ними, форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою Ліцею у межах часу, передбаченого освітньою програмою, відповідно до обсягу навчального навантаження, встановленого відповідним навчальним планом. Тривалість канікул для ліцеїстів протягом навчального року має становити не менше ніж 30 календарних днів.

Структура 2024/2025 навчального року:

- I семестр - з 02.09.2024р. по 27.12.2024р. включно;
- II семестр – з 13.01.2025р. по 30.06.2025р. включно;

Терміни проведення канікул:

- осінні – з 28.10.2024 по 03.11.2024р. включно
- зимові – з 28.12.2024р. по 12.01.2025р. включно,
- весняні – з 24.03 2025р. по 30.03.2025р. включно.

**Додаток 1
до освітньої програми**

№ з/п	Освітня галузь	Орієнтовний перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Кількість годин на тиждень
			10 клас
I. Базові предмети			
1	Мови і літератури	Українська мова	2
		Українська література	2
		Зарубіжна література	1
		Іноземна мова	2
2	Математика	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3
3	Природознавство	Біологія і екологія	2
		Географія	1,5
		Фізика і астрономія	3
		Хімія	1,5
4	Суспільствознавство	Історія України	1,5+0,5
		Всесвітня історія	1
		Громадянська освіта	2
5	Здоров'я і фізична культура	Захист України	1,5 +0,5
II. Вибірково-обов'язкові предмети			
1	Технології	Інформатика	2
		Технології	1
III. Профільні предмети			
1	Суспільствознавство	Правознавство	3
2	Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	3+1

Усього годин		32+3
3	Усього додаткових годин, з них:	3,5
	Спецкурси	1
	Спецкурс «Військова підготовка професійного спрямування»	1
	Факультативи	1
	Факультатив з української мови	
	Факультатив з фізики	
	Факультатив з хімії, біології і екології	
ОСТАТОЧНІ РОЗРАХУНКИ ТИЖНЕВОГО НАВАНТАЖЕННЯ		
	Тижневе навчальне навантаження на здобувача освіти	33+3
	Факультативи, спецкурси	1
	Усього фінансується без поділу класу на підгрупи	38

Додаток 2
Вимоги до компетентностей та
результатів навчання ліцеїстів
відповідно до Державних стандартів освіти

Ключові компетентності	Компоненти
Спілкування державною (і рідною – у разі відмінності) мовами	<p><i>Уміння:</i> ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення неформованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p><i>Ставлення:</i> розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
Спілкування іноземними мовами	<p><i>Уміння:</i> здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p><i>Ставлення:</i> критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти</p>
Математична компетентність	<p><i>Уміння:</i> оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p><i>Ставлення:</i> усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p><i>Уміння:</i> розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p><i>Ставлення:</i> усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p>

		<p><i>Навчальні ресурси:</i> складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
Інформаційно-цифрова компетентність		<p><i>Уміння:</i> структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p><i>Ставлення:</i> критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
Уміння вчитися впродовж життя		<p><i>Уміння:</i> визначати мету навчальної діяльності, відбрати й застосувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p><i>Ставлення:</i> усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> моделювання власної освітньої траєкторії</p>
Ініціативність підприємливість	i	<p><i>Уміння:</i> генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p><i>Ставлення:</i> ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
Соціальна і громадянська компетентності		<p><i>Уміння:</i> висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p><i>Ставлення:</i> ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> завдання соціального змісту</p>
Обізнаність і самовираження у сфері культури	i	<p><i>Уміння:</i> грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p><i>Ставлення:</i> культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
Екологічна грамотність і здорове життя	i	<p><i>Уміння:</i> аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p>

	<p><i>Ставлення:</i> усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ошадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>
--	---

Додаток № 3
Вимоги до компетентностей
та результати навчання
відповідно до Стандарту

№ з/п	Вимоги до компетентностей	Результати навчання
I Здатність здобувача освіти застосовувати здобуті профільні знання		
1	Знання Конституції України, законів та нормативно-правових актів, що регулюють питання захисту суверенітету і територіальної цілісності держави, підтримання публічної безпеки та порядку	Знає Конституцію України, базові положення законів та основних нормативно-правових актів, що регулюють питання захисту суверенітету й територіальної цілісності держави, підтримання публічної безпеки та порядку; аналізує, узагальнює, розуміє їх значення для суспільства і держави; вміє застосовувати на практиці набуті знання
2	Знання основ створення безпекового середовища, цивільного захисту	Знає базові положення законодавчих та нормативно-правових актів щодо забезпечення як внутрішнього, так і зовнішнього безпекового середовища; цивільного захисту; знає алгоритм визначення пріоритетності завдань, спрямованих на рятування життя та збереження здоров'я громадян; вміє забезпечити особисту безпеку та безпеку оточуючих, ураховуючи й оцінюючи відповідні ризики
3	Особиста громадянська позиція, патріотична свідомість, баланс між збереженням національної ідентичності та відкритості до інших культур	Має сформовану патріотичну свідомість, українську національну ідентичність, громадянську стійкість, соціальну активність; готовий до захисту незалежності та територіальної цілісності України
4	Психологічна готовність та знання основ надання домедичної допомоги	Знає основні види небезпек, які загрожують особистому життю, життю інших осіб; розрізняє основні ознаки критичних та невідкладних станів організму, які загрожують постраждалому, та знає алгоритм дій надання домедичної допомоги при таких станах; володіє техніками та практичними навичками надання домедичної допомоги без ризику для власного життя та життя постраждалого й оточуючих
5	Здатність витримувати надмірні фізичні навантаження	Має високий рівень фізичної підготовки (включаючи витривалість, силу, швидкість та гнучкість); володіє тактичним прийомом застосування фізичного впливу з метою самозахисту
6	Здатність швидко реагувати та діяти в надзвичайних ситуаціях	Вміє самостійно приймати оперативні, чіткі та обгрунтовані рішення про ступінь небезпеки, по способи реагування та алгоритм дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій; оцінює ступінь ризику; здатний приймати рішення в умовах невизначеності чи дефіциту часу; усвідомлює відповідальність за наслідки самостійно прийнятих рішень
7	Здатність розв'язувати проблеми, розуміючи причини та обставини їх виникнення	Аналізує проблемну ситуацію; встановлює причинно-наслідкові зв'язки; пропонує альтернативні способи вирішення проблем; розрізняє способи оцінки результатів
II. Здатність здобувача освіти до самовдосконалення та саморозвитку		

1	Здатність до оцінки та визначення потреб розвитку компетентностей	Розуміє власні освітні потреби та цінність нових знань і навичок; усвідомлює значення навчання протягом життя, планує та ефективно використовує ресурси для саморозвитку та самовдосконалення
2	Здатність до планування та досягнення перспективних цілей	Ставить цілі навчальної діяльності, обирає способи й засоби для їх досягнення; планує та організовує особисту діяльність; створює особисту освітню траєкторію; здатний до самоаналізу
3	Здатність до самостійної та командної роботи	Вміє працювати самостійно і в команді; допомагає іншим під час колективної роботи; здійснює аналіз щодо ефективності розробленого плану діяльності та досягнутих у ході його виконання результатів
4	Здатність виявляти ініціативу, демонструвати лідерські якості	Демонструє лідерські якості; вміє проявляти ініціативу та створювати атмосферу заінтересованості та взаємної поваги і довіри в командній роботі задля досягнення цілей та виконання спільних завдань
III. Здатність здобувача освіти до критичного мислення		
1	Здатність усвідомлювати зміст інформації	Сприймає та/або формулює категорії та схеми для кращого розуміння та характеристики інформації; описує досвід, ситуації, думки, події тощо; вміє перефразувати, використати опис та аналогію у висловлюваннях, щоб досягти чіткості та однозначності у його змісті
2	Здатність до аналізу (ідентифікації логічних зв'язків)	Вміє визначити роль, яку відіграють (або мають відігравати) різні висловлювання в контексті аргументації та переконання; порівнює ідеї, твердження; ідентифікує проблеми
3	Здатність оцінити силу логічних зв'язків	Вміє розпізнавати наявність логічних зв'язків між твердженнями чи факторами; оцінювати правдивість висновку; ставити запитання для конкретизації інформації про події чи явища та з'ясування наявності чи відсутності логічних взаємозв'язків між ними
4	Здатність до формулювання припущення, висновку та наслідків	Вміє формулювати припущення; застосувати відповідні способи узагальнення для формулювання висновку; розуміє наслідки сформульованого висновку
IV. Здатність здобувача освіти продукувати нові ідеї		
1	Здатність генерувати нові ідеї	Вміє генерувати нові ідеї, проявляє впевненість і рішучість під час реалізації власних ідей
2	Здатність добросовісно використовувати результати чужої інтелектуальної праці	Дотримується принципу академічної добросовісності
V. Морально-психологічна готовність здобувача освіти		
1	Морально-психологічна готовність до виконання завдань безпекового характеру	Виявляє морально-психологічну готовність та спроможність виконувати поставлені завдання; переборювати труднощі та небезпеку в надзвичайних ситуаціях; витримувати психологічне навантаження
2	Здатність до самоконтролю та саморегуляції	Контролює власні емоції, думки і поведінку; вміє розпізнавати, розуміти та ефективно використовувати емоції у стосунках з іншими; адекватно реагує на конфліктні ситуації, готовий до пошуку компромісів
VI. Здатність здобувача освіти взаємодіяти з іншими		
1	Створення письмових текстів та усних висловлювань	Самостійно створює письмові тексти, грамотно усно висловлюється; знає правила ділової комунікації;

		висловлювання; використовує набуті знання для налагодження вербальної та невербальної взаємодії з іншими
2	Презентація власної навчальної діяльності	Ефективно презентує результати особистої навчальної діяльності; наводить переконливі аргументи; вміє публічно виступати; вміє чітко відповідати на запитання аудиторії
3	Участь в обговореннях та дискусіях	Аналізує факти і судження; вміє наводити аргументи та чітко висловлювати власну думку; проявляє ініціативу у веденні діалогу; формулює припущення; розуміє підтекст інформації; наводить аргументи щодо правильності власної позиції; будує комунікацію на принципах взаємоповаги та взаєморозуміння відповідно до предмета спілкування; грамотно формулює під час діалогу запитання з метою отримання необхідної інформації
4	Здатність спілкуватися іноземною мовою	Розуміє усні та письмові повідомлення іноземною мовою; бере участь у спілкуванні іноземною мовою; створює тексти іноземною мовою; володіє навичками міжкультурного спілкування
5	Володіння основами ведення переговорів, вирішення конфліктних ситуацій	Здатний до пошуку і налагодження міжособистісної взаємодії для досягнення цілей; вміє вибудовувати, підтримувати та розвивати ефективні партнерські відносини; знає основні методи та способи вирішення конфліктних ситуацій

Додаток № 4

Перелік навчальних програм, з грифом
«Рекомендовано Міністерством освіти і
науки України»

№ п/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення	Наказ, яким надано гриф навчальній програмі
I. Освітня галузь Мови і літератури			
1.	Українська мова	Рівень стандарту	Наказ Міністерства освіти і науки України" від 23.10.2017 № 1407 «Про надання грифу МОН України навчальним програмам для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти»
2.	Українська література	Рівень стандарту	Наказ Міністерства освіти і науки України" від 23.10.2017 № 1407 «Про надання грифу МОН України навчальним програмам для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти»
3.	Зарубіжна література	Рівень стандарту	Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 698 «Про надання грифу оновленим навчальним програмам»
4.	Іноземна мова	Рівень стандарту	Наказ Міністерства освіти і науки України" від 23.10.2017 № 1407 «Про надання грифу МОН України навчальним програмам для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти»
II. Освітня галузь «Суспільствознавство»			
5.	Історія України	Рівень стандарту	Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 698 «Про надання грифу оновленим навчальним програмам»
6.	Всесвітня історія	Рівень стандарту	Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 698 «Про надання грифу оновленим навчальним програмам»
7.	Громадянська освіта (інтегрований курс) 10 клас.	Рівень стандарту	Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 698 «Про надання грифу оновленим навчальним програмам»
8.	Правознавство	Рівень профільний	Наказ Міністерства освіти і науки України" від 23.10.2017 № 1407 «Про надання грифу МОН України навчальним програмам для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти»
III. Освітня галузь «Математика»			

№ п/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення	Наказ, яким надано гриф навчальній програмі
9.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Рівень стандарту	Наказ Міністерства освіти і науки України" від 23.10.2017 № 1407 «Про надання грифу МОН України навчальним програмам для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти»
IV. Освітня галузь «Природознавство»			
10.	Біологія і екологія	Рівень стандарту	Наказ Міністерства освіти і науки України" від 23.10.2017 № 1407 «Про надання грифу МОН України навчальним програмам для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти»
11.	Географія	Рівень стандарту	Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 698 «Про надання грифу оновленим навчальним програмам
12.	Фізика й астрономія (авторський колектив під керівництвом Ляшенка О.І.)	Рівень стандарту	Наказ Міністерства освіти і науки України" від 23.10.2017 № 1407 «Про надання грифу МОН України навчальним програмам для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти»
13.	Хімія	Рівень стандарту	Наказ Міністерства освіти і науки України" від 23.10.2017 № 1407 «Про надання грифу МОН України навчальним програмам для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти»
V. Освітня галузь «Технології»			
14.	Інформатика	Рівень стандарту	Наказ Міністерства освіти і науки України" від 23.10.2017 № 1407 «Про надання грифу МОН України навчальним програмам для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти»
15.	Технології	Рівень стандарту	Наказ Міністерства освіти і науки України" від 23.10.2017 № 1407 «Про надання грифу МОН України навчальним програмам для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти»
VI. Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура»			
16.	Фізична культура	Профільний рівень	Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 698 «Про надання грифу оновленим навчальним програмам
17.	Захист України	Рівень стандарту	Наказ Міністерства освіти і науки України від 13.09.2023 № 1121-23